

Posudek školitele na magisterskou diplomovou práci Bc. Petra Jašky *Spolupráce Pohraniční stráže s civilním obyvatelstvem v šedesátých a sedmdesátých letech: příklad Chebska*. Praha: Pracoviště orální historie a soudobých dějin FHS UK 2017, 86 stran plus přílohy

Předkládaná diplomová si bere za cíl zachytit základní dějinné kontury působení jednotek Pohraniční stráže na Chebsku a to zejména prizmatem dějin 5. brigády PS a její spolupráce s místní správou a civilním obyvatelstvem. Autor zde zúročil svůj dlouhodobý zájem i znalost regionální problematiky a navazuje na některé práce, které se zabývají problematikou ostrahy čs. hranic po roce 1945 a snaží se toto téma rozšířit o doposud nezpracované otázky, mezi něž střetávání „militárního“ a „civilního“ (či spíše „paramilitárního“) světa patří, zvláště pokud se jedná o šedesátá a sedmdesátá léta. V tomto ohledu výběr tématu oceňuji. Otázkou ovšem zůstává, do jaké míry a hloubky se daří autorovi tento cíl naplnit ve vší komplexnosti.

Je možné říci, že dílo se svým zaměřením pohybuje na pomezí klasických politických a vojensko-organizačních dějin s přesahy do dějin regionálních. Autorova metodologická východiska ke studiu tématu se inspirují spíše dosavadními pracemi české provenience, které z mého pohledu trpí značně tradicionalistickým, místy až pozitivistickým přístupem. Bohužel v těchto myšlenkových rámcích se veskrze pohybuje i práce autora samotného (operujícího s běžnou analýzou vybraných archivních pramenů) i když jisté náběhy k inovativnosti a překonání dosavadního metodologického horizontu mělo skýtat především využití orální historie. Ta je však v případě práce použita spíše jako zdroj získání doplňkového pramene a bezesporu také prostředek k získání většího porozumění tématu ze strany autora. Chtěl bych v této souvislosti proto položit autorovi otázku, do jaké míry byly pro něj přínosné orálněhistorické rozhovory a jak by hypoteticky vypadala jeho práce bez jejich realizace?

Hlavní pramennou oporou je pro autora soubor archivních fondů z provenience Archivu bezpečnostních složek nacházejících se v Brně-Kanonicích, kterou dle mého soudu autor podrobil poměrně zevrubnému zkoumání. Doplňkovým pramenem pak je pět orálněhistorických rozhovorů s bývalými příslušníky PS, která autor sám realizoval a též soubor digitalizovaných obecních kronik k místním dějinám. Pro tento formát práce se mi jeví tento soubor jako dostačující, je ovšem otázkou, zdali z něj nešlo vytěžit i více za pomoci invenčnějších metod analýzy a interpretace – tj. například větším propojením závěrů z archivního a orálněhistorického výzkumu.

Struktura samotné práce se mi jeví sice jako značně tradicionalistická, ovšem promyšlená a podle mého soudu v rámci možností plní svou úlohu v celkové koncepci zpracování tématu. Oproti deklarovanému záběru je navíc o poznání širší, neboť se pokouší vzhledem podchytit i problematiku jak padesátých let, tak i dovětku k dění v letech osmdesátých, což považuji ve výsledku a z pohledu méně zasvěceného čtenáře za výhodu. Zejména u problematiky sedmdesátých let se nabízí otázka, zdali by nebylo vhodnější pojednat spíše souhrnně či tematicky a nikoliv „otrocky“ po jednotlivých letech, jak je uvedeno. Po obsahové stránce považuji práci zejména díky analýze a interpretaci archivních pramenů za solidní (byť tradicionalisticky pojatý) příspěvek k bádání o tématu a zejména pasáže o spolupráci s místním obyvatelstvem a také sledování proměn hraničního pásma v souvislosti se vzestupem cestovního ruchu považují za mimořádně přínosnou sondu. V této souvislosti bych chtěl jen položit doplňkovou otázku, proč představitelé 5. brigády PS nesouhlasili s otevřením nového hraničního přechodu Svatý kříž v roce 1969? Dále bych se chtěl zeptat, jaké jsou dle autora perspektivy a možnosti dalšího bádání na tématu (koncepte, prameny atd.)?

Po formální stránce diplomová práce působí velmi solidním dojmem, i když místy ruší pozitivní nádech z ní získaný občasnými překlepy. Za velký klad považuji zařazení seznamu zkratek a také vytvořených obrazových příloh a protokolů rozhovorů s narátory.

Z výše uvedených důvodů práci doporučuji k obhajobě a navrhuji ji hodnocení velmi dobře (2).

V Praze 13. 6. 2017

PhDr. Pavel Mücke, Ph.D.